

הכל חייבין פרק ראשון הגיגה

כו א מיי פ"ח מהל'
מגינה הלכה א:

גליון הש"ס

תוספות ד"ה יש בשמחה
ובי ולא בשתיהן. עין
פסחים דף ע"ג תוספות
ד"ה מ"ט:

מוסף רש"י

ופרטות באהל מועד.
לאחר שהוקם המזבח
נאמרה מרת כהנים למשה
ואם נתפשו ונפשו ונתם
(ובחים ט:). ונשתלשו
בערבות מואב. משנה
מורה שחור משה ולאמרה
להס על הסדר דכתיב
(דברים א) צעבר הירדן
בלחץ מואב ואולי משה וגו'
(טו) מפי משה לישאל
(סו) מפי משה לישאל
(סו) עולה
שהקריבו ישראל
במדבר. נמדבר מפי קודם
מתן תורה וישלח את נערי
וגו' (ובחים ט:). ויעלו
ועלות כבשים. וי"מ
לפסוק כאן את עולות
באמתה, או דילמא
אידי ואידי פרים. ואין
אתחננה נעטם עולת אלף
טעם גרס ויעלו עולת כרי
שימחר לבל אחזיקו (י"ח)
(כ:).

רבינו חננאל

ישראל במדבר עולת ריאה
הואי ובי"ה רבי עקיבא
ור' יוסי הגלילי כברי
עולת תמיד הואי ביש
הא דאמר ר' ישמעאל
דתיאי כללות נאמרו בסני
ופרטות באהל מועד
ולכא מידי דבסני לא בעי
הפשט ונתח הוא אמרה
כללות נאמרו בסני ובת
בעי הפשט ונתח שנאמר
הפשטת את העולה ונתח
אותה לתחתיה. אלא לא
ש"מ לאו עולת תמיד
הואי. אלא עולת ריאה
הואי. ר' אליעזר נמי דתינא
עולת תמיד הושויה בהר
סיני ר' אליעזר אומר
מעשיהו נאמרו בסני והיא
עצמה לא קרבה ר' עקיבא
אומר היא עצמה קרבה
בסני ושוב לא פסקה.
וכי תימא איני והכתוב
הזבחים ומנחה משא"כ
לי במדבר ארבעים שנה
בית ישראל א' שבעור ע"ז
הקריבו עולת תמיד בכל
ארבעים שנה שהיו ישראל
במדבר וחוב אי' עקיבא
כללות ופרטות נאמרו
בסני ועטמו באהל מועד
ונשתלשו בערבות מואב
בי"ה ור"ע הני דאמרן
ר' יוסי הגלילי דתינא
ר' יוסי הגלילי אומר
ג' מצות נצטוו ישראל
בעלייתן לרגל ריאה הגיגה
ושמחה יש בראיה משא"כ
בשתיהן שהריאה כולה
לגבות משא"כ בשתיהן.
ושמחה יש בראיה משא"כ
בשתיהן שהתגיגה ישנה
לפני הדבור מה שאין
כן בשתיהן ויש בשמחה
שהשמחה נהגת כבשים
כבאשים מה שאין כן
בשתיהן. קמני מיהא
שהתגיגה ישנה לפני
הדבור מה שאין כן
בעולת ריאה ובשמחה
ש"מ דסבר ר' יוסי הגלילי
עולה שהקריבו בני ישראל
במדבר עולת תמיד הואי.

מי איכא מידי דמעיקרא לא בעי הפשט. דוקא א) קא מציעיא ליה
משום דעיקר הפשט כתיב בגופיה אצל מעולת ראייה אע"ג דלאמנ
הוא דטעונה הפשט לא קשה ליה מידי כיון דלאו בגופיה כתיב:
רבי עקיבא וכו'. אע"ג דצממישי צנה מוצח ולא ניתנה תורה עד
סיני דריש מאותה שעה
דלאמר מעשיה צמיני כדכתיב עולת
תמיד העשויה צהר סיני ומאן דלא
דריש האי מוקי לה דעולה טעונה
כלי וכן פירש רש"י צנימוקי חומש
העשויה צהר סיני וצפיפרי דריש לה
שנעשית צהר סיני קודם לתורה
והיינו צממישי צנה מוצח:

יש בשמחה שאין בשתיהן. ובמספ'
גרסינן שהשמחה יש לה
תשלומין כל שצעה ° ולא צמיהן
שנעמתיח שלנו דלא גרים ליה
סניחא ליה דגס צאינן יש להן
תשלומין ולא קאמר יש צמיהן
שצריכין שיעור מה שאין כן צממה
דאימא אף שמה יש לה שיעור ומיהו
בלאו הכי ינחא דלא נחית למיתני
הא כללל כפריש' לעיל (דף ג:)¹
רק חומרה צמח שאין צמח ובהכי
לא חשיב שמהן אינן צאין מכל דבר
מה שאין כן צממה שצאה מכל דבר
דהא חומרי דמחיס לא קא חשיב:
אידי ואידי פרים הוו. אליבא דמ"ד
עולת ראייה הואי ואפי' למ"ד
עולת תמיד קודם מתן תורה הימה
של פרים והדר אימנו כמו ששמנה
מן הפשט ונימוח לרבי יוסי הגלילי:
מאי נפקא מינה. כלומר מאי
דזהו והו וכן פריך צפ"ק

דיומא (דף ה: וס) גבי כילד הלבישן
ובפסחים (טו) גבי אימורי פסחים (י)
ובסנהדרין (דף טו: וס)¹ גבי שור
סיני צממה לא צעי משום דסניחא
לאלופי דורות משעה ובע"ז פרק
שני (דף לה) וצממית (דף יא:). גבי
צמה שמש משה כל ימי המלוכה
ללא פריך ליה התם נמי למיסבר
דלא לפי שלא מניח בגדי כהונה
רק לאהרן וצניו ועוד דלכתי לא
נתחנכו הצגדים דצעינן עלייהו וזאה
ונפקא מינה לעבוד צמלוהיס בלא
הואת צגדים:

לפסוקי טעמא. ולא דמי לה'
מקראות שאין להן
הכרע (יומא דף נב). ולא אולינן צמר
פסוקי טעמא התם לא מני קאי
רק לחד מינייהו דאין משמעות שמהן
שזה אצל הכא מני קאי לתרווייהו:
שאין אהן שיעור הפאה. דכתיב
לא תכלה פאת שדך (ויקרא

ט) ומדאורייתא היא דאילו מדרבנן
(א) אמר צפרק ראשית הגו (חולין דף
קז: וס) אין פוחתין (ב) (לעני צגורן פחות) מששים ופליגי אמוראי
צירושלמי חד אמר אין להם שיעור למעלה ולא למטה כלומר יוכל
לפחות עד חטה ולמעלה כל שדחו וחד אמר למעלה אין לה שיעור הא'
למטה יש לה וצעי מאי צייניהו כלומר ודאי לכולי עלמא איכא ומשני
אם פוחת מששים למאן דאמר אין לו שיעור כלל מה שנתן נתן ופטור מפאה
מה שנתן נתן ואינו פטור מפאה וזכה העני ומחויב צמעש עד שישלם שיעור
צבת אחת כו' ופריך אמאי לא חשיב תרומה ומשני תפתר מפני המחלוקת לשון
פלוגמא דומיא דמחלוקת צשנייהן אדוקין צתורף (צ"מ דף א:)
כלומר שיש צה חילוק דאמר רבי יוחנן עושה אדם כל שדחו צכורים ולא
אמר עושה כל שדחו פאה ומשני עד שאלה קצר שצולת לא נתחייב
שדחו פאה כלומר דכתיב פאת שדך צקורן תלה רחמנא פאה צקציר והכי
קאמר דמשנתחייב צפאל אין לה שיעור וכי תימא צכורים נמי הכתיב
ראשית וליצעי שירים ניכרים כמו צתרומה דמרבין ליה התם ראשית
כל צכורי כל ואני הייתי מפרש מפני המחלוקת עין יפה עין רעה
וצנינות לפסוקי הך דעניינא שזה ועוד דפליגי צמסכת תרומה (פסק ד'
מ"ה) המרצה צתרומה רבי אליעזר אומר אחד מעשרה יתר מכלל
יעשה תרומת מעשר למקום אחר רבי ישמעאל אומר מחנה חולין ומחנה
תרומה ר' עקיבא אומר עד ששייר שם חולין ומפרש צירושלמי טעמא דרבי
ישמעאל דראשית דגנן דיו לראשית שיהו כדגן:

ופרטות צאהל מועד. משהוקם המשכן ודיבר עמו מעל (א) הפרוכת
שם פירש לו הכתוב כדכתיב (ב) ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל
מועד לאמר ובספר תורת כהנים דהיינו ויקרא נתפרשו כל הלכות
קרבן וכן דברים הרבה: **וגשנו.** פשט שנית וכל מה שנאמר כאן נאמר
כאן ואע"פ שלא נכתב: **וגשאלו**

צערכוס מואב. מפי משה לישאל
שנאמר צעבר הירדן צאנך מואב
הואיל משה צאר את התורה וגו'
(דברים ב): **ואי סלקא דעתך עולם**
סיני עולה תמיד הואי. וחוצת
הדורות מפי הגבורה: **מי איכא מידי**
כו'. אלא ודאי עולת ראייה הואי
ומאליהיס הקריביו: **והיא עלמה לא**
קרבא. והעולה שהקריבו הצכורות
עולת ראייה הוה: **ומה אני מקיים**
הזבחים ומנחה הגשסם לי צמדכר.
לשון תימיה ומשמע שלא הקריבו לפי
שנוספין היו: **שצטו של לוי.** הקריביו
משלהם: **שמחה.** אף הם שלמי
שמחה אס אין לו צצר שלמים של
דבר ונדעה שהמדנד כל השנה
שצמציין צרגל ולא מעשר צמה
מציא שלמים משלו או ממעות מעשר
שני שלו להיות לו צצר לשצבע שאין
שמחת החג אלא צצטר: **שחגיגה**
ישנה לפני הדיבור. אותן שלמים
שהקריבו הצכורות אף על פי שלא
צרגל הקריבוס חגיגה נקראו שצבן
נתקיים ויחוונו לי צמדכר (שמות ה)

שלאמר להם צמנצרים: **השמחה**
נוהגת צנשים. דכתיב ושמחת אתה
וצינך (דברים ה): **מה שאין כן**
צשטיין. דמלות עשה שחזנו למטה
הן והכמוז לא ריבה אותן: **הכי**
גרסינן ורבי ישמעאל מאי טעמא
קא מוקמט ליה צבים שמאי אי
סלקא דעתך וכו'. ולא גרסינן אמר
לך. והכי פירושא לאצני פריך דאמר
לעיל צית שמאי ורבי ישמעאל כו'
מאי טעמא מוקמת לה לרבי ישמעאל
דלא להלכתה צצית שמאי צמקוס
צית הלל אינו משנה משום דשמעת
ליה דאמר פרטות לא נאמרו צצמיני
וקשיא לך אי סלקא דעתך עולת
תמיד הואי ומי איכא מידי כו' משום
הכי לא הוה לך לאוקמה צצית
שמאי (ו): **הא ר' יוסי הגלילי.** דשמעת
ליה צצדיח דאמר לעיל עולת תמיד
הואי ואפילו הכי צמניין עולת
תמיד דלית ציה הפשט וניתוח:
לפסוקי טעמים. צנגינות. אס תאמר
שני מניין צריך אתה לפסוק הטעם
של ויעלו עולת צצמנתתה כמו
שאנו קורין אותו או צוקף קטן טעם
שמפסיק הדבור ממה שלאחריו ואס מנין
אחד היה צריך אתה לקרותו צצחד

הפאה
משאר טעמים שאין מפסיקין כגון פשטא או צציע: **לאומר הרי עלי**
עולה כו' גר' ולא גרסי' כאומר: נפקא מינה **לאומר הרי עלי עולה כאוזה**
עולה. מה ציצא פרים או צכשים מיקו: **הנן הסס.** צמסכת פאה:
הפאה
מטהש פטור מפאה ואס הוסיף חייב צמעשר ולמאן דאמר יש לו שיעור למטה
מה שנתן נתן ואינו פטור מפאה וזכה העני ומחויב צמעש עד שישלם שיעור ששים צצבת
צבת אחת כו' ופריך אמאי לא חשיב תרומה ומשני תפתר מפני המחלוקת לשון פלוגמא
דומיא דמחלוקת צשנייהן אדוקין צתורף (צ"מ דף א:)
כלומר שיש צה חילוק דאמר רבי יוחנן עושה אדם כל שדחו צכורים ולא אמר עושה כל שדחו
פאה ומשני עד שאלה קצר שצולת לא נתחייב שדחו פאה כלומר דכתיב פאת שדך צקורן תלה
רחמנא פאה צקציר והכי קאמר דמשנתחייב צפאל אין לה שיעור וכי תימא צכורים נמי הכתיב
ראשית וליצעי שירים ניכרים כמו צתרומה דמרבין ליה התם ראשית כל צכורי כל ואני הייתי
מפרש מפני המחלוקת עין יפה עין רעה וצנינות לפסוקי הך דעניינא שזה ועוד דפליגי צמסכת
תרומה (פסק ד' מ"ה) המרצה צתרומה רבי אליעזר אומר אחד מעשרה יתר מכלל יעשה
תרומת מעשר למקום אחר רבי ישמעאל אומר מחנה חולין ומחנה תרומה ר' עקיבא
אומר עד ששייר שם חולין ומפרש צירושלמי טעמא דרבי ישמעאל דראשית דגנן דיו לראשית
שיהו כדגן:

הפאה
מטהש פטור מפאה ואס הוסיף חייב צמעשר ולמאן דאמר יש לו שיעור למטה
מה שנתן נתן ואינו פטור מפאה וזכה העני ומחויב צמעש עד שישלם שיעור ששים צצבת
צבת אחת כו' ופריך אמאי לא חשיב תרומה ומשני תפתר מפני המחלוקת לשון פלוגמא
דומיא דמחלוקת צשנייהן אדוקין צתורף (צ"מ דף א:)
כלומר שיש צה חילוק דאמר רבי יוחנן עושה אדם כל שדחו צכורים ולא אמר עושה כל שדחו
פאה ומשני עד שאלה קצר שצולת לא נתחייב שדחו פאה כלומר דכתיב פאת שדך צקורן תלה
רחמנא פאה צקציר והכי קאמר דמשנתחייב צפאל אין לה שיעור וכי תימא צכורים נמי הכתיב
ראשית וליצעי שירים ניכרים כמו צתרומה דמרבין ליה התם ראשית כל צכורי כל ואני הייתי
מפרש מפני המחלוקת עין יפה עין רעה וצנינות לפסוקי הך דעניינא שזה ועוד דפליגי צמסכת
תרומה (פסק ד' מ"ה) המרצה צתרומה רבי אליעזר אומר אחד מעשרה יתר מכלל יעשה
תרומת מעשר למקום אחר רבי ישמעאל אומר מחנה חולין ומחנה תרומה ר' עקיבא
אומר עד ששייר שם חולין ומפרש צירושלמי טעמא דרבי ישמעאל דראשית דגנן דיו לראשית
שיהו כדגן:

והצכורים

(א) [מספת' פ"א], (ב) זבחים
קטו: ע"ש ויף קכ
(ג) [מספת' דפרה פ"ד],
(ד) זימא נב, (ד) פאה פ"א
מ"ה חולין קל, (ה) ויקרא
(א, 1) צד"ה שומע, (1) ויעין
צמקוס ד"ה שור סיני,
(ה) ג"ל נפאה,

תורה אור השלם

1. עלת תמיד העשויה
בדבר סיני לריח ניחוח
אשה לך: במדבר כח ו
2. הזבחים והמנחה
הגשסם לי במדבר
ארבעים שנה בית
ישקאל: עמוס ה כה
3. וישלח את נערי בני
ישקאל ויעלו עלת
וירבחו זבחים שקמים לך
פרים: שמות כד ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ופרטות
וכי מעל הכפרות סס:
(ב) ד"ה הכי גרסינן וכו'
לאוקמה צציה דהא רבי
יוסי: (א) תו"ם ד"ה מ'
איכא וכו' דוקא מעולת
תמיד קא מצינעל ליה:
(ג) ד"ה למאי נפקא מינה
וכי גבי אימורי פסחים
דאמרין מאי דהוה
הוה וצכנדרין: (ה) ד"ה
שאין וכו' דאילו מדרבנן
הא אמר וכו' אין פוחתין
לפאה אפילו בחוצה
לארץ פחות מששים וכו'
אין להם שיעור לא למעלה
ולא למטה כלומר למטה
יוכל לפחות וכו' לכולי
עלמא איכא שיעור למטה
מדרבנן ומשני וכו' ופריך
אמאי לא חשיב תרומה
ומשני מפני המחלוקת
ואין מחלוקת זה לשון
פלוגמא וכו' ששיריה
מכוסים דאמר צצפק כול
וכי שלא קצר שצולת
ראשויה לא נתחייב וכו'
ועוד דפליגי ג"צ לפי
פירוש ו' דקאמר ועוד כו'
היה המחלוקת זה לשון
פלוגמא וק"ל:

רבינו חננאל (המשך)

ואמרין אמאי מוקמת ליה
לוי ישמעאל כב"ש משום
לוי מידי דמעיקרא לא
בעי הפשט ונתוח ובסוף
בעי הא ר' יוסי הגלילי
דאוקמתה כב"ה תני
בהדיא רבי יוסי הגלילי
אומר עולה שהקריבו בני
ישראל במדבר לא בעי
הפשט ונתוח אלא מאהל
מועד ואילך. ואסיקנא סמי
ר' ישמעאל כב"ש (ג): בעי
רב חסדא האי קרא היכי
פירושהו וישלח את נערי
בני ישראל ויעלו עולת
כבשים ויבחו זבחים
שלמים לה' פרים או
דלמא אדיי ואידי כלומר
העולות והשלמים כולן
פרים היו ואמרין מאי
נפקא לן מינה [מאי] דהוה
הוה. ואמר מר זוטרא
לפסוק טעמי' כלומר אם
אילו כבשים ואילו פרים
קרא צריך לאפסוקיהו
ואי לא [לא] צריך רב
אחא אמר לנודר. באומר
היי עלי עולה עולה
שהקריבו ישראל במדבר
מאי פר מחייבת ליה או
כבש תיקו. תנן התם אלו

(א) נראה דל"ל שצטו של לוי שלא סבר לה כב"ש או דל"ל דמי ר' ישמעאל מדברי אפי.